Lietas Nr. C28356516
Lietas arhīva Nr. C-3565-16/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016.gada 29.decembrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese M.Miltiņa rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

k o n s t a t ē j a :

2016.gada 7.novembrī /pers. A/ (turpmāk arī - prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ (turpmāk abi kopā - atbildētāji) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantiem, 15.01.2013 MK Noteikumiem Nr. 37 lūgts piedzīt no atbildētājiem par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturam 111 *euro* mēnesī.

Prasības pieteikumā norādīts, ka bērna /pers. D/ vecākiem /pers. B/ un /pers. C/ ar 2016.gada 5.maija Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedumu lietā Nr.C28216616 atņemtas aizgādības tiesības pār /pers. D/. Ar 2015.gada 31.marta Rīgas Bāriņtiesas Lēmumu par /pers. D/ aizbildni iecelta prasītāja. /pers. D/ atrodas prasītājas aizbildniecībā un aprūpē. Atbildētāji nemaksā uzturlīdzekļus prasītājai bērna uzturam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta prasībām, 2016.gada 8.novembrī atbildētājiem uz prasības pieteikumā norādīto adresi nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi, kā arī noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai 15 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas brīža (lietas lapa 21). /pers. B/ adresētais sūtījums atgriezts tiesā ar norādi, ka atbildētājs nav sastapts, atstāts aicinājums, beidzies glabāšanas laiks (lietas lapas 24).

Tiesa atzīst, ka atbildētājiem paziņots par tiesas lietvedībā esošo lietu atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem.

Atbildētāji nav iesnieguši tiesā rakstveida paskaidrojumus par celto prasību. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250 ^{21}.panta otrajai daļai paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā prasītājai un atbildētājiem 2016.gada 29.novembrī izsūtīts paziņojums (lietas lapa 23).

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiāliem pievienotās /pers. D/ dzimšanas apliecības kopijas (lietas lapa 8) redzams, ka bērna tēvs ir /pers. B/, par māti ierakstīta /pers. C/.

Lietas materiāliem pievienotais Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 5.maija spriedums apliecina, ka atbildētājiem atņemtas aizgādības tiesības pār nepilngadīgo /pers. D/ (lietas lapa 9-16).

Ar Rīgas bāriņtiesas 2015.ada 31.marta lēmumu Nr. 1-6/652 (lietas lapa 17-20) prasītāja iecelta par aizbildni nepilngadīgajam /pers. D/.

Civillikuma 222., 223. un 224.pantā noteikts, ka bez vecāku, kuri uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi, aizgādības palikušam bērnam ieceļams aizbildnis. Vecāki, kuri zaudējuši aizgādības tiesības, nevar būt arī bērna aizbildņi. Ja pēc tiesas sprieduma vai kāda cita no pašu gribas neatkarīga iemesla dēļ abi vecāki zaudē aizgādības tiesības, bērnam nodibināma aizbildnība (...).

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildnis atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus.

Atbilstoši Civillikuma 254.pantam aizbildnim savs aizbilstamais visādi jāatbalsta un jāaizstāv. Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 35.panta trešā daļa noteic, ja ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti, ieceļot bērnam aizbildni, vecākiem ir pienākums maksāt aizbildnim uzturlīdzekļus bērnam nepieciešamajā apmērā, bet ne mazāk, kā noteikts normatīvajos aktos par minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Atbilstoši minētā panta ceturtajai daļai, ja vecāki uzturlīdzekļus nemaksā, aizbildnim ir pienākums nodrošināt, ka bērns saņem uzturlīdzekļus no saviem vecākiem. Lai to nodrošinātu, aizbildnim ir tiesības vērsties tiesā.

Vadoties no iepriekš minētajām tiesību normām, tiesa atzīst, ka atbildētājiem kā bērna vecākiem, neatkarīgi no tā, vai viņiem ir vai nav atņemtas bērna aprūpes tiesības, ir pienākums uzturēt savu bērnu, tiesa atzīst, ka prasītājai kā aizbildnim ir tiesisks pamats celt prasību, lai aizstāvētu nepilngadīgā bērna tiesības saņemt no vecākiem uzturlīdzekļus.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka bērns šobrīd dzīvo kopā ar prasītāju, kura, saskaņā ar Civillikuma 178.^{1} pantu, veicot ikdienas aizgādību un pildot aizbildņa pienākumus, par bērnu rūpējas un viņu apgādā. Pie šādiem apstākļiem tiesa konstatē tiesisko pamatu uzturlīdzekļu piedziņai no atbildētājiem par labu prasītājai.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt – nodrošināt ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajai daļai, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Atbilstoši šī likuma 10.panta pirmajai daļai, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem" 2.punktu, katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 2.1. katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2.2.katram bērnam no 7 gadu vecuma

sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015. gada 24. novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.656 „Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ar 2016.gada 1.janvāri ir 370 *euro*. Tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 92,50 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 111,00 *euro* ik mēnesi.

Ņemot vērā lietā konstatētos faktus, ievērojot judikatūru un likumdevēja noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa atzīst, ka no atbildētājiem par labu prasītājai /pers. D/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi 111,00 *euro* ik mēnesī, no katra.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka, iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi, t.i.2016.gada 7.novembri.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam. Ņemot vērā to, ka prasītāja šādu lūgumu nav pieteikusi, tiesai nav pamata noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tādēļ tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētājiem .

Nosakot valsts nodevas apmēru tiesa ņem vērā Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu (111.00 *euro* x 12 mēneši = 1332.00 *euro*). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu ir 199,80 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi, t.i., ar prasības pieteikuma un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu saistītie izdevumi ir 8,38 *euro* (lietas lapa 2).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājiem ir nosakāms 10 dienu termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu. Ja persona sava mantiskā stāvokļa dēļ tiesas noteikto valsts nodevu nevar nomaksāt likumā noteiktajā termiņā, tad tā saskaņā ar Civilprocesa likuma 206.panta pirmo daļu var pieteikt tiesā lūgumu pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu un Civilprocesa likuma 189.-193., 203.panta ceturto daļu, 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt .

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, līdzekļus /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 111.00 *euro* ik mēnesi, sākot no /datums/līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, līdzekļus /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 111.00 *euro* ik mēnesi, sākot no /datums/līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Piedzītie uzturlīdzekļi izmaksājami /pers. A/ norēķinu kontā AS „Swedbank" N/numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā **valsts nodevu** 199,80 *euro* apmērā, kas izmaksājama: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē C28356516.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā **valsts nodevu** 199,80 *euro* apmērā, kas izmaksājama: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē C28356516.

Piedzīt solidāri no /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā **ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus** 8,38 *euro* apmērā, kas izmaksājami: Tiesu administrācija reģistrācijas Nr.90001672316; konta Nr.LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - lietā Nr. C28356516.

Noteikt /pers. B/ un /pers. C/ sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 29.decembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese M.Miltiņa